

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΔΟΣΗΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟΥ
ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ (ΕΔΙΠ)

12^ο ΣΥΜΠΟΣΙΟ

"Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΓΙΑΤΡΟΥ
ΜΕ ΤΙΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΟΥ"

ΣΑΒΒΑΤΟ 5 ΜΑΡΤΙΟΥ 2016

ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΑΘΗΝΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΜΠΟΣΙΟΥ

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

Η ταχεία εξέλιξη των θετικών επιστημών και της τεχνολογίας, σε συνάρτηση με τις κοινωνικές, πολιτικές και οικονομικές συνθήκες που επικρατούν, έχουν διευρύνει το χάσμα ανάμεσα στον πνευματικό και τον υλικό πολιτισμό του γιατρού. Οι καταστάσεις αυτές έχουν διαταράξει, διαχρονικά, τις σχέσεις γιατρού-αρρώστου, ενώ οδήγησαν σε μια προοδευτική απαξίωση και της ανθρωπιστικής επιστήμης, με συνέπεια η προσφορά προς την κοινωνία, να μη στηρίζεται στις αξίες της ζωής. Στην εποχή μας, η άρνηση των αρχών και των κανόνων θέτει υπό αμφισβήτηση, πολλές φορές, ακόμη και το σύνολο των ηθικών αξιών. Επιπλέον, όταν η επιστήμη και η τέχνη αποσυνδέονται από τις ανθρωπιστικές τους αρχές, πώς να μην περιφρονούνται οι ηθικές αξίες. Ο γιατρός, ζει και εργάζεται σ' έναν κόσμο αλλοτριωμένο από την ευμάρεια του χρήματος, αλλά και την υπέρμετρη φιλοδοξία της επιτυχίας, καταστάσεις που τον απομακρύνουν από το καθ' αυτό έργο του, που είναι η φροντίδα του αρρώστου. Παράλληλα, έχει χάσει και την επαφή του με τις βασικές αρχές της Ιπποκρατικής διδασκαλίας. Πράγματι, οι γιατροί θυμούνται την ιστορία της επιστήμης τους, όταν είναι να βάλουν ένα απόσπασμα από αρχαίο κείμενο ως προμετωπίδα, στο κεφάλαιο ενός βιβλίου, ή σε ένα άρθρο τους. Από το σημείο αυτό και μετά, σταματά κάθε σχέση τους με την Αρχαία ελληνική Ιατρική. Ήλθε, συνεπώς, ο χρόνος να επαναφέρουμε, την Ιπποκρατική διδασκαλία, στα ενδιαφέροντα του γιατρού. Την ανάγκη αυτή καθιστά επίκαιρη η χαρακτηριστική επισήμανση του Αλέξανδρου Καββαδία (1884-1971), ο οποίος αναφερόμενος στο Νεοϊπποκρατισμό¹ σε ομιλία του στην Ακαδημία, είχε τονίσει:

Δεν θέλομε να υπάγομε οπίσω στον Ιπποκράτη αλλά εμπρός με τον Ιπποκράτη

Αυτό, γιατί όπως υποστηρίζει και ο Livinxtον²:

Το ελληνικό πνεύμα, δεν είναι νεκρό επειδή είναι αρχαίο, είναι πολύ ζωντανό. Πρέπει να ανοίξουμε καλά τα μάτια μας, για να δούμε το ζωντανό φώς του.

Ο Littre³ έχει τονίσει ότι οφείλουμε να ασχοληθούμε με την ιστορία της Αρχαίας ελληνικής Ιατρικής, γιατί:

Όποιος δεν γνωρίζει τις πηγές και τη διαδρομή της επιστήμης του δε μπορεί να συνειδητοποιήσει το παρόν και να προβλέψει το μέλλον της.

Ο Laennec, αναφέρει ότι:

Το μεγαλύτερο Ιπποκρατικό οικοδόμημα μπορεί και μετά από είκοσι πέντε αιώνες να τεθεί άφοβα στην πιο αυστηρή ανάλυση των ερευνητών γιατρών.

Ο Paul Valery (1871-1945) είπε κάποτε τον αφορισμό:

Ότι μόνο για τον άνθρωπο, που έχει μέσα του το πάθος για το μέλλον, αποκτά περιεχόμενο και αξία η ιδέα του παρελθόντος.

Το ερώτημα, που αναδύεται, στη συνέχεια, αυτόματα είναι:

Τι έχει μεσολαβήσει και κρατάει τον Έλληνα γιατρό μακριά από τα Αρχαία αυτά κείμενα

Τις απαντήσεις θα μας δώσουν οι εισηγητές του **12^{ου} Συμποσίου**, του οποίου το θέμα είναι:

Η σχέση του σύγχρονου γιατρού με τις Ιπποκρατικές αρχές και την ιστορία της επιστήμης του

Ο εισηγητής, θα αναλύσει το περιεχόμενο μιας πραγματείας και θα διαχωρίσει τις σύγχρονες ιατρικές γνώσεις από εκείνες των Ιπποκρατικών γιατρών, με στόχο να ανακαλύψει τα ιατρικά και φιλοσοφικά μηνύματα που κρύβουν. Θα μπορούσαμε, έτσι, να δώσουμε μια ανάλυση των έργων της Ιπποκρατικής Συλλογής, ικανή να προσελκύσει το ενδιαφέρον του γιατρού.

Η ΕΔΙΠ στην προσπάθειά της να προωθήσει τις αρχές της Ιπποκρατικής διδασκαλίας προχώρησε και στις ακόλουθες ενέργειες. Αναγορεύει σε:

Κήρυκες του Ιπποκρατείου Πνεύματος

καταξιωμένους γιατρούς οι οποίοι στη διάρκεια του ιατρικού τους βίου υπήρξαν πρότυπα προς μίμηση από τους νεότερους. Στο **12^ο Συμπόσιο** θα γίνει η αναγόρευση δυο γιατρών, οι οποίοι αποτελούν πραγματικούς Κήρυκες του Ιπποκρατείου Πνεύματος. Αυτοί είναι: ο **Χρούσος Γεώργιος** και ο **Πιερίδης Άλκης**.

Οι γιατροί αυτοί αποτελούν τους δασκάλους, τους θεωρητικούς της Ιπποκρατικής σκέψης.

Η Ε.Δ.Ι.Π., προκειμένου να αναδείξει την προσφορά νεότερων Γιατρών και Νοσηλευτών (τριών), αποφάσισε να απονεμίσει:

Ειδική τιμητική διάκριση

στις δυο αυτές κατηγορίες που αποτελούν τους **εργάτες στην υπηρεσία της υγείας των πολιτών** στους οποίους έδωσε τον τίτλο του:

Ιπποκρατικού κατά το ήθος και τα έργα Γιατρού
Ιπποκρατικού κατά το ήθος και τα έργα Νοσηλευτή (τριας)

Ιπποκρατικοί κατά το ήθος και τα έργα Γιατροί

Ο Γιατρός, αποφορτίζει βαθμιαία το ρόλο του, ως κοινωνικού λειτουργού και ρυμουλκείται προς την ακτή του χρήματος με συνέπεια η Ιατρική να ταυτίζεται με τη φιλοχρηματία, η οποία τελευταία πέφτει ως κεραυνός από τα ΜΜΕ. Για το νέο γιατρό όταν στην απουσία προτύπων προσθέσουμε και τις άλλες κοινωνικές, πολιτικές και οικονομικές δυσκολίες προκύπτει ένα εκρηκτικό μίγμα αποπροσανατολισμού του, από το καθ' αυτό Ιπποκρατικό λειτούργημα. Ο ιατρικός κόσμος, οφείλει να προσδιορίσει με σαφήνεια τη θέση του, να καθορίσει διαχωριστικές γραμμές και να απομονώσει τους επίορκους.

Ιπποκρατικοί κατά το ήθος και τα έργα Νοσηλευτές (τριες)

Η προσφορά του Νοσηλευτικού προσωπικού στην ανακούφιση του αρρώστου αναγνωρίζεται σήμερα περισσότερο από άλλοτε.

Οι Γιατροί και οι Νοσηλευτές (τριες) είναι αυτοί, για τους οποίους ο Ιπποκράτης δεν θα είχε να προσθέσει κάποιο στοιχείο για να αποδώσει την εικόνα του καλού γιατρού και νοσηλευτή (τριας). Στο **12^ο Συμπόσιο**, θα αναγορευθούν σε:

Ιπποκρατικούς κατά το ήθος και τα έργα
ο Γιατρός Θεοδωρόπουλος Παναγιώτης
και οι Νοσηλεύτριες Κοντούρη Μαρία και Σπίνου Ανθή

Οι Γιατροί αυτοί και οι Νοσηλευτές (τριες), παρόλο ότι αποτελούν τη σημαντικότερη ασπίδα προστασίας του ήθους και της ηθικής, το έργο τους δεν έχει αναγνωριστεί ούτε πολύ περισσότερο δεν έχει τιμηθεί από την πολιτεία. Είναι ένα κομμάτι της ιατρικής κοινότητας, το οποίο έχει κερδίσει το σεβασμό μας.

Για την Οργανωτική Επιτροπή

Ο Γεν. Γραμματέας
Ευάγγελος Βογιατζάκης

Ο Πρόεδρος
Πάνος Ν. Ζηρογιάννης

Βιβλιογραφία:

1. Καβαβιάς π. Αλ. «Η ιατρική και οι ανθρωπολογικά επιστήμια. Ανακοίνωση εν τη Ακαδημία Αθηνών», Συνεδρία 14 Δεκεμβρίου 196....., Αθήνα 1964
2. Livinxtion P. Το ελληνικό πνεύμα και η σημασία του για μας. Εκδοτικός οίκος Γ. Παπαδημητρίου μτφρ. Τατάκη Ν. Αθήνα
3. Little E. Methods and Problems in Greek Science, Cambridge University Press 1991, Εκδ. Αλεξάνδρεια Αθήνα 1996

08:00 - 09:00

Προσέλευση-Εγγραφές

09:00 - 09:30

Τελετή Έναρξης - Χαιρετισμοί

Πρόεδρος Ε.Δ.Ι.Π.: **Πάνος Ν. Ζηρογιάννης**

Διευθυντής Κλινικής Γένεσις Αθηνών: **Κωνσταντίνος Πάντος**

Πρόεδρος Ε.Ν.Ε.Ν.: **Παναγιώτα Τσουγιά**

Πρόεδρος Ε.Σ.Ν.Ε.: **Ελένη Κυρίτση - Κουκουλάρη**

Πρόεδρος Ε.Ν.Ε.: **Δημήτρης Σκουτέλης**

Πρόεδρος Ι.Σ.Α.: **Γεώργιος Πατούλης**

Πρόεδρος Π.Ι.Σ.: **Μιχάλης Βλασταράκος**

09:30 - 10:50

**Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΓΙΑΤΡΟΥ
ΜΕ ΤΙΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΟΥ (I)**

Προεδρεύουν:

Ευγένιος Κουμαντάκης, Ευάγγελος Βογιατζάκης

**Η Μαιευτική και η Γυναικολογία στα βιβλία
της Ιπποκρατικής Συλλογής**

Λάζαρος Βλαδίμηρος

**Η διαχρονικότητα των απόψεων στις πραγματείες της
Ιπποκρατικής Συλλογής με παιδιατρικό περιεχόμενο**
Έφη Πουλάκου

Ιπποκρατική και πάρα-ιπποκρατική χειρουργική:

Τι ισχύει σήμερα;

Στέφανος Γερούλανος

**Συμπτώσεις θέσεων και εκτιμήσεων ανάμεσα
στην Ιπποκρατική, μετά Ιπποκρατική και σύγχρονη
Μαιευτική Πράξη**

Σακελάριος Καρπάθιος

10:50 - 11:10

Συζήτηση

11:10- 11:30

ΔΙΑΛΕΞΗ

Προεδρεύουν:

Ιωάννης Υφαντόπουλος, Κωνσταντίνος Σφακιανούδης

Stress και Υπέρταση

Γεώργιος Χρούσος

11:30 - 13:10

■ Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΓΙΑΤΡΟΥ ΜΕ ΤΙΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΟΥ (II)

Προεδρεύουν:

Αντρέας Πολυδώρου, Λευκοθέα Σάββα

Περί ευσκημοσύνης: πόσο ευσκήμων είναι σήμερα
ο γιατρός;

Θεόδωρος Μουντοκαλάκης

Σημερινή αξιολόγηση των σχετικών
με τη Νεφρολογία αφορισμών του Ιπποκράτη
Αθανάσιος Διαμαντόπουλος

Περί Ιατρού

Μωρίς Ριχάνα

Περί Όρκου

Πάνος Ν. Ζηρογιάννης

13:10 - 13:30

Συζήτηση

13:30 - 13:40

Διάλειμμα καφέ

13:40 - 14:30

■ ΤΕΛΕΤΗ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΤΙΜΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ

Προεδρεύουν:

**Πάνος Ν. Ζηρογιάννης, Αθανάσιος Διαμαντόπουλος,
Ευάγγελος Βογιατζάκης, Γεώργιος Δαΐκος**

**Αναγόρευση σε κήρυκες του ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ
Του Καθηγητού Γεωργίου Χρούσου**

Τον υποψήφιο κήρυκα παρουσιάζει
ο κ. **Πάνος Ν. Ζηρογιάννης**

Του Γιατρού **Άλκη Πιερίδη**

Τον υποψήφιο κήρυκα παρουσιάζει
ο κ. **Αθανάσιος Διαμαντόπουλος**

**Αναγόρευση σε ιπποκρατικό ΚΑΤΑ ΤΟ ΗΘΟΣ
ΚΑΙ ΤΑ ΕΡΓΑ Γιατρό**

Παναγιώτης Θεοδωρόπουλος

Τον υποψήφιο γιατρό παρουσιάζει
ο κ. **Ευάγγελος Βογιατζάκης**

**Αναγόρευση σε ιπποκρατικές ΚΑΤΑ ΤΟ ΗΘΟΣ
ΚΑΙ ΤΑ ΕΡΓΑ Νοσηλεύτριες**

Μαρία Κοντούρη

Ανθή Σπίνου

Τις υποψήφιες νοσηλεύτριες παρουσιάζουν
οι κ. **Γεώργιος Δαΐκος** και κ. **Πάνος Ν. Ζηρογιάννης**

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΕΠΙΤΙΜΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Ι. Κοσμίδης
ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Π.Ν. Ζηρογιάννης
Α΄ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ	Αθ. Διαμαντόπουλος
Β΄ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ	Γ. Δαΐκος
ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ	Ε. Βογιατζάκης
ΕΙΔ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ	Λ. Σάββα
ΤΑΜΙΑΣ	Ρ. Μωρίς
ΕΦΟΡΟΣ ΔΗΜ. ΣΧΕΣΕΩΝ	Δ. Παπαντωνάτος
ΜΕΛΗ	Ε. Κουμαντάκης Α. Πολυδώρου
ΑΝΑΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΜΕΛΗ	Ι. Υφαντόπουλος Κ. Σφακιανούδης

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΥΜΠΟΣΙΟΥ

Θεσσαλονίκης 12, 153 44 Γέρακας
Tηλ.: 210 6048260, **Fax:** 210 6047457
E-mail: mschismenou@free-spirit.gr

ΤΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

Παπανικολή 10
Χαλάνδρι
15232 Αθήνα